

การสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองของพม่า รวบรวมโดย ศรียานนท์

ร้อยตำรวจโท ชิตพล กาญจนกิจ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-614-0

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE BUILDING AND MAINTAINING OF
POLICE GENERAL PHAO SRIYANANDA'S POLITICAL POWER**

Police Lieutenant Chitphol Kanchanakit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

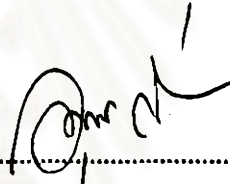
ISBN 974-636-614-9

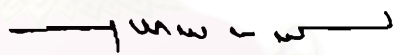
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองของพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์
โดย ร้อยตำรวจโท ชิตพล กาญจนกิจ
ภาควิชา การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุตวัฒน์ สุติววงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชานต์ ไชยพร)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ชิตพล กาญจนกิจ, ร.ด.ท. : การสร้างและรักษาอำนาจทางการเมืองของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์
(THE BUILDING AND MAINTAINING OF POLICE GENERAL PHAO SRIYANANDA'S
POLITICAL POWER) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ ; 296 หน้า.

ISBN 974-636-614-9

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาว่า พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ได้มีวิธีดำเนินการอย่างไรในการสร้างและรักษาอำนาจของตนเองให้คงอยู่ได้ในช่วงเวลา 10 ปี ที่ครองอำนาจอยู่ โดยผลการศึกษาได้พบว่า พล.ต.อ.เผ่า ได้ใช้สถาบันแห่งอำนาจ 3 ส่วน อันได้แก่ สถาบันรัฐสภาและพรรคการเมือง สถาบันตำรวจ และฐานทางเศรษฐกิจ ในการค้ำจุนอำนาจของตนเองไว้ในลักษณะที่ต่างก็เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมีปัจจัยแห่งอำนาจตัวอื่น ๆ เป็นตัวเสริมให้คงอำนาจอยู่ได้ ในขณะที่เดียวกันก็พยายามสร้างเสริมสถาบันดังกล่าวให้มีความเข้มแข็งมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ ในอีกแง่มุมหนึ่งนั้นก็จะเห็นได้ว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ศึกษาการเมืองและการบริหารแทบจะแยกไม่ออกจากกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองกับองค์กรตำรวจจะเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ตำรวจในยุคสมัยนี้จึงกลายเป็นกลไกของรัฐที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนอาจมองได้ว่ารัฐไทยในขณะนั้นมีสภาพไม่แตกต่าง ไปจากรัฐตำรวจ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการปกครอง.....
สาขาวิชาการปกครอง.....
ปีการศึกษา2539.....

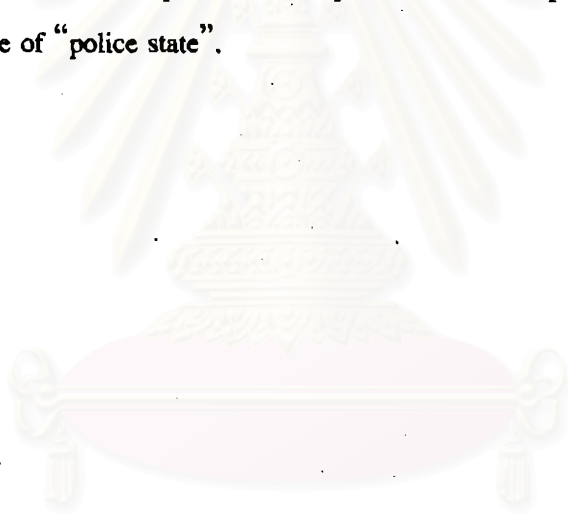
ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C830049 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: POLITICAL POWER

CHITPHOL KANCHANAKIT; POL.LT. : THE BUILDING AND MAINTAINING OF POLICE GENERAL PHAO SRIYANANDA'S POLITICAL POWER. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, Ph.D. 296 pp. ISBN 974-636-614-9

This study aims at finding out how Police General Phao Sriyananda builds up and maintains his power during the ten year period in power. The study reveals that Police General Phao uses three institutions which are parliament and political parties, the Police Department and economic bases to prop up his power and each of them reinforces each other with support from other sources. Police General Phao further strengthens these institutions. During the period of study, politics and administration very much overlap especially the case of the police. Thus, police is used for political purposes to the highest degree benefiting the name of "police state".

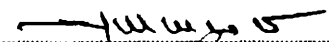
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม.....

กิตติกรรมประกาศ

หลังจากที่ผู้เขียนได้เรียนรู้การเมืองการปกครองของไทยจากประวัติศาสตร์ไทยแล้ว ทำให้ได้ทราบถึงคุณค่าของงานทางประวัติศาสตร์ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในอนาคตเป็นอย่างดี เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์จะเป็นแม่แบบของปรากฏการณ์ในอนาคตสิ่งต่าง ๆ ที่ล้อมรอบตัวเราทุกวันนี้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนางานทางประวัติศาสตร์ด้วยกันทั้งสิ้น จึงเป็นการจุดประกายความคิดให้แก่ผู้เขียนในการที่จะศึกษาถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์การเมืองไทยว่าจะมีผลต่อการสืบต่อทางการเมืองไทยในด้านใดบ้าง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางประวัติศาสตร์และให้ความช่วยเหลือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ พ.ต.อ. วัจนนท์ ภิระวัฒน์ ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้เขียนในเรื่องของเวลา และคุณสมศักดิ์ เข้มผล ที่ได้กรุณาช่วยค้นหาข้อมูลคำพิพากษาให้แก่ผู้เขียน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และหอสมุดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อให้ความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารและตำรา

สุดท้ายนี้ คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่คุณพ่อชัชสิทธิ์ และคุณแม่จุฑาพร กาญจนกิจ ที่ได้เป็นกำลังใจและให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ชิตพล กาญจนกิจ

2540

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญภาพ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
- ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	11
- ขอบเขตของงานวิจัย.....	12
- สมมุติฐานของงานวิจัย.....	12
- วิธีการศึกษา.....	12
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
- การเสนอรายงานงานวิจัย.....	13
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา	
- ความหมายและความสำคัญของอำนาจ.....	15
- รูปแบบของอำนาจ.....	24
- ที่มาแห่งอำนาจ.....	25
- ทรัพยากรอำนาจหรือทรัพยากรทางการเมือง.....	26
- เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการสร้างและสะสมอำนาจทางการเมือง.....	32
- วิธีการใช้อำนาจ.....	33
- วิธีการที่ผู้นำในประเทศกำลังพัฒนาใช้เพื่อสร้างและรักษาฐานอำนาจทางการเมือง.....	34
- แนวคิดเกี่ยวกับรัฐตำรวจ.....	38
- การใช้กรอบแนวความคิดเรื่องอำนาจในการวิเคราะห์.....	42

บทที่ 3	พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ กับการสร้างสมอำนาจทางการเมือง	
	- ประวัติของพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์.....	47
	- บทบาทในการรัฐประหาร พ.ศ.2490 และเริ่มเข้าสู่อำนาจการเมือง.....	50
	1. การสร้างฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ.....	56
	1.1 การสร้างฐานอำนาจทางธุรกิจการค้า และการธนาคาร.....	58
	1.2 การดำเนินการค้าฝิ่นเถื่อน.....	82
	2. การสร้างฐานอำนาจทางกลไกรัฐสภาและพรรคการเมือง.....	95
	2.1 บทบาทของพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ภายหลังกการรัฐประหารเงียบ.....	99
	2.1.1 การจัดตั้งคณะกรรมการนิติบัญญัติ.....	103
	2.1.2 การออกกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์.....	109
	2.2 บทบาทของพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ในช่วงฟื้นฟูประชาธิปไตย	
	พ.ศ. 2498-2500.....	116
	2.2.1 การยุบเลิกคณะกรรมการนิติบัญญัติและเริ่มใช้พระราชบัญญัติ	
	พรรคการเมือง พ.ศ. 2498.....	118
	2.2.2 การก่อตั้งพรรคเสรีมนังคศิลา.....	124
	3. การสร้างฐานอำนาจทางองค์กรตำรวจ.....	134
	- กิจการตำรวจยุคสมัยพล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจ.....	135
	3.1 การปรับปรุงด้านโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรมตำรวจ.....	137
	3.2 การปรับปรุงองค์กรและก่อตั้งหน่วยตำรวจต่าง ๆ ขึ้น.....	139
	3.3 การปรับปรุงทางด้านอัตรากำลังพล.....	153
	3.4 การพัฒนาบุคลากรในกรมตำรวจ.....	161
	3.5 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชา.....	162
บทที่ 4	พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ กับการรักษาอำนาจทางการเมือง.....	172
	1. การใช้กำลังและกฎหมายเป็นเครื่องมือในการกวาดล้างศัตรูทางการเมือง	
	ในช่วง พ.ศ. 2491-2497.....	175
	1.1 การปราบปรามกบฏเสนานิการหรือกบฏนายพล.....	175
	1.2 การปราบปรามกบฏวังหลวง.....	179
	1.3 การกวาดล้างจับกุมฝ่ายตรงข้ามหลังเหตุการณ์กบฏวังหลวง.....	189

- กรณีสังหาร พ.ต.อ.บรรจงศักดิ์ ชีพเป็นสุข.....	189
- กรณีสังหาร 4 อดีตรัฐมนตรี.....	192
- การกำจัดพล.ท.หลวงกาจสงคราม.....	196
1.4 การปราบปรามกบฏแมนฮัตตัน.....	200
1.5 การกวาดล้างจับกุมกบฏสันติภาพ.....	205
1.6 กรณีสังหารนายเตียง ศิริขันธ์ กับพวก.....	212
1.7 กรณีสังหารนายพร มลิตทอง กับพวก.....	217
2. การควบคุมกลุ่มที่เคลื่อนไหวทางการเมือง พ.ศ. 2491-2498.....	220
2.1 การควบคุมกลุ่มหนังสือพิมพ์.....	221
2.2 การควบคุมกลุ่มกรรมกร.....	227
2.3 การควบคุมกลุ่มนิสิต นักศึกษา.....	236
3. การปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล.....	242
4. การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในวิถีประชาธิปไตย พ.ศ. 2498-2500.....	246
4.1 การหาเสียงเลือกตั้งของพรรคเสรีมนังคศิลา.....	251
4.2 การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2500.....	258
- กระแสการเมืองที่นำไปสู่การรัฐประหารเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2500.....	262
บทที่ 5 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ.....	274
บรรณานุกรม	
ประวัติผู้เขียน	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงความเชื่อมโยงของตัวแปรทั้งสาม.....	23
แผนภาพที่ 2 แผนภูมิการบริหารพรรคเตรียมนักศึกษา.....	127
แผนภาพที่ 3 แสดงสมการความสัมพันธ์ของที่มาแห่งอำนาจ.....	283

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงฐานทางเศรษฐกิจของกลุ่มชอชราชครู ผิน-เผ่า แยกตามประเภทธุรกิจ.....	78
ตารางที่ 2 แสดงงบประมาณความช่วยเหลือทางทหารที่สหรัฐอเมริกามอบให้แก่ไทย.....	160

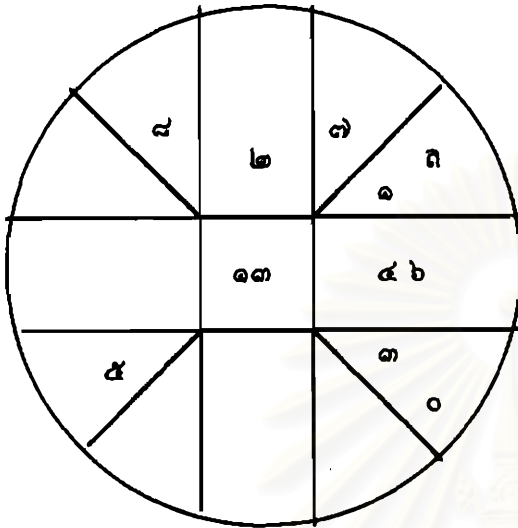

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พอดำรงเอกเผ่า ศรียานนท์

ดวงกาลชะตา

๕
๔ ๔
๑

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๑

๖ น. เศษ

โยกเกณฑ์

1. ดาวอาทิตย์กุมถัคนาราศีกุมภได้นระเกณฑ์
2. ถัคนาอยู่ในกลุ่มดาวเรียงรายติดต่อกัน 7 ราศี
3. ดวงได้โยก คือ จันทรโยกหน้า อังการกับมฤตยูโยกหลัง

วิจารณ์

1. อาทิตย์กุมถัคนา จึงมักชอบเป็นใหญ่ และแสวงหาอำนาจ ถัคนาอยู่ท่ามกลาง แวดล้อมของดวงดาวเรียงรายติดต่อกัน 7 ราศี เป็นมาลัยโยกหรือดวงพระจันทร์ครึ่งซีก จึงมีบริวารมาก มีผู้คนห้อมล้อมตลอดเวลา
2. ดาวเสาร์นำหน้าถัคนา มักใจคอขรุขระ และชอบแสดงอิทธิพลจนเป็นที่หวาดหวั่นของศัตรูยิ่งนัก
3. ดาวอังคารเป็นกัมมะกุมมฤตยูถัคนุถัคน์ เข้าชะตาเวียนมาทางทหาร ต่อมาก็เข้ามา มีอำนาจทางตำรวจ ดาวเนปจูนเส็งอังคารกัมมะ และมฤตยูถัคนุถัคน์ จึงเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพลลับแฝงอยู่ตามลักษณะของดาวเนปจูน ดวงตำรวจที่แท้ก็คือ ดาวเสาร์หรือราหูร่วมกับอังคาร แต่ผู้ใช้อิทธิพลลับในวงการตำรวจควรเป็นดาวเนปจูนกับมฤตยูหรืออังคาร เนปจูน ยังหมายถึง

ยาเสพติดและนักเลงอีกด้วย ปรากฏว่านโยบายของนายพลตำรวจเอกอภิสิทธิ์กรมตำรวจผู้นี้ใช้
วิธีเลี้ยงนักเลง ดังนี้ อันชพาลจึงครองเมืองอยู่สมัยหนึ่ง

 ดาวเสาร์ตำรวจนำหน้าลั่นนากีบงถึงวิถีชีวิตของดวงชะดานี้อยู่แล้ว

4. ดวงจันทร์พฤหัสบดีโคจรไปยังมฤตยูลัคน์ และอังคารกุมมะ จึงทำให้ดวงชะตา
นี้เข้มแข็ง ด้วยมีผู้ใหญ่ คือ ดาวพฤหัสบดีสนับสนุนอยู่

5. อังคารกุมมฤตยูลัคน์ จึงเป็นคนชอบใช้อำนาจและมีโทษะจริตรุนแรงมาก
ดาวพฤหัสบดีกับเนปจูนเส็งดวงลัคน์ จึงสนใจในศาสตร์เร้นลับ เลื่อมใสต่ออำนาจศักดิ์สิทธิ์ของ
พุทธคุณต่าง ๆ และยังคงเขยอำนาจการสร้างพระเครื่องสำคัญอีกหลายครั้ง

6. ดาวอาทิตย์ประกุมลัคนา เป็นอาทิตย์ที่เสื่อมทำให้เจ้าชะตาหลงผิดและใช้อำนาจ
ไปในทางที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ยังมีดาวเสาร์วินาศนะนำหน้าด้วยแล้ว จึงใช้อิทธิพล
นั้นอย่างลับ ๆ กำจัดศัตรูทางการเมือง ไม่ว่าจะด้วยวิถีทางใดๆ จนเป็นที่เกรงกลัวของผู้คนทั่วไป

โดย

พระอาจารย์บุญธรรม ฆมนุญโญ

เจ้าอาวาสวัดร่มโพธิ์มโนธรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย